ଧାନ ଫସଲରେ ସ୍ଥାନ ଭିତ୍ତିକ ଖାଦ୍ୟସାର ପରିଚାଳନା

www.rkbodisha.in

ଉପକ୍ରମଣିକା

ଧାନ ଜମିରେ ଯବକ୍ଷାର, ଫସଫରସ ଓ ପଟାସର ସମୁଚିତ ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ କୃଷକମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥାନ ଭିତ୍ତିଖାଦ୍ୟସାର ପରିଚାଳନା ଏକ ଉଦ୍ଭିଦ ଆଧାରିତ ଉପାୟ ଅଟେ । ଜମି, ଋତୁ ଓ ବର୍ଷ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଧାନ ଫସଲ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟସାର ଆବଶ୍ୟକତାରେ ପ୍ରଭେଦ ଦେଖାଯାଇଥାଏ ।

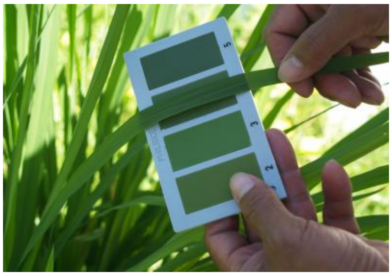

ଇରି ଲିଫ କଲର ଚାର୍ଟ

ସ୍ଥାନ ଭିତ୍ତିଖାଦ୍ୟସାର ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ

ସୋପାନ ୧ : ହାସଲ ହେବା ଯୋଗ୍ୟ ଅମଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତୁ

ଧାନ ଫସଲ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉଥିବା ଖାଦ୍ୟସାର ପରିମାଣ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବେ ଅମଳ ସହିତ ସଂପୃକ୍ତ ଅଟେ । ଅମଳ ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅନୁସାରେ ଫସଲରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ଥିବା ସାର ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥାଏ ।

ସୋପାନ ୨ : ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ଖାଦ୍ୟସାରର ଫଳପ୍ରଦ ବ୍ୟବହାର

ଯବକ୍ଷାର, ଫସ୍‌ଫରସ୍ ବା ପଟାସ ସାର ବ୍ୟବହାର ନ କରି ମିଳୁଥିବା ଅମଳ ଆଧାରରେ ପ୍ରାକୃତିକ ଭାବେ ମାଟିରୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉଥିବା ଖାଦ୍ୟସାର ପରିମାଣ ଆକଳନ କରାଯାଇଥାଏ । କିଆରୀର ଗୋଟିଏ ପଟାଳିରେ ଖାଦ୍ୟସାର (ଯବକ୍ଷାର, ଫସ୍‌ଫରସ୍ ଓ ପଟାସ୍) ପ୍ରୟୋଗ ନ କରି ଏହି ପରିମାଣ ଆକଳନ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ସୋପାନ ୩ : ଫସଲର ଆବଶ୍ୟକତା ଓ ମାଟିର ଖାଦ୍ୟସାର ଯୋଗାଣ କ୍ଷମତା ମଧ୍ୟରେ ରହୁଥିବା ପ୍ରଭେଦ ଅନୁସାରେ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ । ଅମଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ପାଇଁ ମାଟିରେ ଥିବା ଖାଦ୍ୟସାର ସହିତ ପରିପୂରକ ଭାବେ ଯବକ୍ଷାର, ଫସଫରସ୍ ଓ ପଟାସ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥାଏ । ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା ଅମଳ ଓ ବିନା ସାର ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ମିଳୁଥିବା ଅମଳ ମଧ୍ୟରେ ରହୁଥିବା ପ୍ରଭେଦ ଅନୁସାରେ ସାର ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଏ । ଜମିରୁ ନଡ଼ାକୁ ବାହାର କରାଯାଉ ନଥିଲେ, ପ୍ରତି ଟନ ଶସ୍ୟ ଅମଳ ପାଇଁ ୨୦ କି.ଗ୍ରା. ଯବକ୍ଷାର, ୫ କି.ଗ୍ରା. ଫସଫରସ ଓ ୫ କି.ଗ୍ରା. ପଟାସ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ।

ସ୍ଥାନ ଭିତ୍ତିଖାଦ୍ୟସାର ପରିଚାଳନା ନିୟମ ଅନୁସାରେ ଅଧିକ ଅମଳ ଓ ଖାଦ୍ୟସାରର ଉପିବିନିଯୋଗ ନିମନ୍ତେ ନିମ୍ନ ମତେ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥାଏ ।

- ଧାନ ରୋଇବାର ୧୪ ଦିନ ପରେ ବା ବୁଣିବାର ୨୧ ଦିନ ପରେ ଗଛର ଯବକ୍ଷାର ଆବଶ୍ୟକତା କମ୍ ଥିବାବେଳେ ୧୦-୨୦% ଯବକ୍ଷାର ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ପତ୍ରରେ ଥିବା ଯବକ୍ଷାର ସ୍ତର ଅନୁସାରେ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ଗଛ ହେବାର ୩୦-୩୫ ଦିନ ପରେ ୩୦-୪୦% ଯବକ୍ଷାର ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ । ଅବଶିଷ୍ଟ ୩୦-୪୦% ଯବକ୍ଷାରକୁ ଥୋଡ଼ ଅବସ୍ଥାରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ପତ୍ରରେ ଯବକ୍ଷାର ସ୍ତର ଓ ଫସଲର ଯବକ୍ଷାର ଆବଶ୍ୟକତା ଆକଳନ ପାଇଁ ଲିଫ କଲର ଚାର୍ଟ (LCC) ଏକ ଉପଯୋଗୀ ଉପକରଣ ଅଟେ ।
- ସୂଚନା : ଶୁଖିଲା ମାଟିରେ ଯବକ୍ଷାର ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।
- ବୁଣିବାବେଳେ ବା ରୋଇବାବେଳେ ସମସ୍ତ ଫସ୍‌ଫରସ୍ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ । ପଟାସ ସାରକୁ ଦୁଇ ସମାନ କିସ୍ତିରେ ଯଥା; ଥରେ ବୁଣିବା ବା ରୋଇବା ବେଳେ ଓ ପୁନର୍ବାର ଥୋଡ଼ ହେବାବେଳେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ । ପଟାସ ଆବଶ୍ୟତା କମ୍ ଥିଲେ (ହେକ୍ଟର ପିଛା ୩୦ କି.ଗ୍ରା.ରୁ କମ୍) ସମସ୍ତ ପଟାସ ସାରକୁ ବୁଣିବା ବା ରୋଇବାବେଳେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।

ପୂର୍ବରୁ ଚାଷ କରାଯାଇଥିବା ଫସଲ, ଋତୁକାଳୀନ ପ୍ରଭାବ, ଜଳସେଚନ ସୁବିଧା ଓ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ପାଣିପାଗ ଅବସ୍ଥାକୁ ନଜରରେ ରଖି ସ୍ଥାନୀୟ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁସାରେ ସ୍ଥାନ ଭିତ୍ତିଖାଦ୍ୟସାର ପରିଚାଳନା ପଦ୍ଧତି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଏ ।

ଧାନ ଫସଲ ପରିଚାଳକ

ସ୍ଥାନ ଭିତ୍ତିଖାଦ୍ୟସାର ପରିଚାଳନା ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତିଗ୍ରହଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସହ ସମନ୍ୱୟ କରାଇ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ବା ସ୍ମାର୍ଟ ଫୋନ୍‌ରେ ଏହା ଉପଲବ୍ଧ କରାଇବାକୁ ଧାନ ଫସଲ ପରିଚାଳକ କୁହାଯାଏ । ଏହାଦ୍ୱାରା :

- ସ୍ଥାନୀୟ ଅବସ୍ଥା ଓ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁସାରେ ଧାନ, ଗହମ ଓ ମକା ଚାଷୀଙ୍କ ପାଇଁ ଫସଲ ଓ ଖାଦ୍ୟସାର ପରିଚାଳନା ପରାମର୍ଶ ପ୍ରଦାନ
- ସଂପ୍ରସାରଣ କର୍ମୀ, ଫସଲ ଉପଦେଷ୍ଟା ଓ ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀ ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରି କୃଷକଙ୍କ ସହିତ ସାକ୍ଷାତକାର ନେବା ସହିତ ସେମାନଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟସାର ପ୍ରୟୋଗ ବିଷୟରେ ପରାମର୍ଶ ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ ।
- ଓଡ଼ିଶା ପାଇଁ ଧାନ ଫସଲ ପରିଚାଳକ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ନିମନ୍ତେ ଦେଖନ୍ତୁ

http://webapps.irri.org/in/od/rcm/

ଓଡ଼ିଶା ପାଇଁ ଧାନ ଫସଲ ପରିଚାଳକ

ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଦେଖନ୍ତୁ :

ଧାନ ଫସଲ ପଦ୍ଧତି ଆଧାରିତ ଜ୍ଞାନ ଭଣ୍ଡାର www.rkbodisha.in

ଏଥିରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ମତାମତଗୁଡ଼ିକ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଏହାର ସହଯୋଗୀ ସଂଗଠନ ଓଡ଼ିଶାର କୃଷି ଓ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ, ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କର ଅଟେ । ପ୍ରସ୍ତୁତି : ନନ୍ କମର୍ସିଆଲ-ସେୟାରଆଲାଇକ୍ ୩.୦ (ଅନ୍‌ପୋର୍ଟେଡ୍)